

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO – 4101-014-04/2014

P/14/063

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/063 – Funkcjonowanie podstawowej i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej finansowanej ze środków publicznych.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Marek Kubis, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 90055 z dnia 4 września 2014 r. (dowód: akta kontroli str.1 - 2)
Jednostka kontrolowana	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDYK” s.c. w Warcie, ul. Przedwiośnie 36/38, 98-290 Warta, zwany dalej „NZOZ MEDYK” lub „Spółką”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Bożena Maria Nowicka, Ewa Sosińska - Dobrzyńska, Tadeusz Bryński–wspólnicy NZOZ MEDYK. (dowód: akta kontroli str. 3 - 8)

Przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez Spółkę świadczeń POZ na podstawie umów z NFZ, z uwzględnieniem zadań profilaktycznych i edukacji prozdrowotnej

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zakresie funkcjonowania podstawowej opieki zdrowotnej, finansowanej ze środków publicznych.

Pozytywnie oceniono realizację przez NZOZ MEDYK zadań w zakresie POZ, w tym zapewnienie dostępności lekarzy i pielęgniarek POZ, gabinetu medycyny szkolnej, punktu szczepień i gabinetu zabiegowego oraz badań diagnostycznych bez ograniczeń ilościowych i wartościowych.

NIK pozytywnie ocenia zasoby kadrowe oraz warunki techniczne, sanitarne i sprzętowe NZOZ MEDYK. Rzetelnie prowadzono dokumentację medyczną. W sposób prawidłowy informowano świadczeniobiorców o przysługujących im świadczeniach w ramach POZ.

Uwagi kontroli NIK dotyczyły jedynie niepełnej dostępności do świadczeń udzielanych przez położną POZ.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Forma prawna i organizacyjna świadczeniodawcy

Opis stanu faktycznego

1.1. Kontrolowany podmiot działa jako spółka cywilna utworzona na podstawie Umowy Spółki, zawartej w dniu 29 maja 1999 r. przez trzy osoby fizyczne (będące lekarzami medycyny), z których każda posiada odrębne wpisy do ewidencji działalności gospodarczej. NZOZ MEDYK wpisany jest w Rejestr Podmiotów

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

Prowadzących Działalność Leczniczą² pod nr 000000004741. Spółka zarejestrowana została w dniu 20.12.1999 r., a działalność leczniczą, m.in. w POZ rozpoczęła z dniem 1.01.2000 r. Zgodnie z umową Spółki, postanowieniami statutu oraz regulaminów³, do kierowania NZOZ MEDYK wyznaczono Tadeusza Bryńskiego odpowiedzialnego za wewnętrzną działalność organizacyjną Spółki oraz jej reprezentowanie na zewnątrz.

(dowód: akta kontroli str. 3 – 54)

1.2. Zakres świadczonych usług w ramach POZ przez poszczególne komórki organizacyjne Spółki wynikał z aktualnych w badanym okresie regulaminów – porządkowego i organizacyjnego podmiotu, był zgodny z wpisami do Księgi Rejestrowej oraz z umowami o udzielanie świadczeń gwarantowanych w zakresie POZ (wraz z aneksami) zawartymi na lata 2012 – 2014 z Łódzkim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia (ŁOW NFZ).

(dowód: akta kontroli str. 9 – 153)

1.3 Zgodnie z regulaminem organizacyjnym podmiotu leczniczego, wprowadzonym przez kierownika NZOZ MEDYK Tadeusza Bryńskiego z dniem 2 stycznia 2014 r., w strukturze organizacyjnej istnieją m.in. następujące komórki organizacyjne POZ:

- Poradnia lekarza rodzinnego, wykonująca świadczenia medyczne, m.in. w zakresie: leczenia oraz profilaktyki chorób, prognozowania i organizowania działalności profilaktyczno-leczniczej, udzielania porad i konsultacji, organizowania i prowadzenia oświaty zdrowotnej, wnioskowania w sprawach zaopatrzenia w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne, współdziałania z innymi jednostkami organizacyjnymi służby zdrowia, zakładami pracy, szkołami, organizacjami i stowarzyszeniami, orzekania i opiniowania o stanie zdrowia, prowadzenia dokumentacji medycznej w sposób przewidziany przepisami prawa,
- Gabinet pielęgniarki środowiskowej – rodzinnej, do zadań której należy wykonywanie świadczeń medycznych w zakresie: planowania i realizowania kompleksowej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem i jego rodziną, jak również realizacji programów promocji zdrowia i programów profilaktycznych oraz wykonywania zabiegów rehabilitacyjnych, diagnostycznych i pielęgnacyjnych,
- Gabinet położnej środowiskowej – rodzinnej, wykonującej świadczenia medyczne w zakresie planowania i realizowania pielęgnacyjnej opieki położniczo-ginekologicznej nad pacjentem i jego rodziną,
- Gabinet medycyny szkolnej,
- Punkt szczepień,
- Gabinet zabiegowy.

W regulaminie zapisano także, iż poszczególne jednostki i komórki organizacyjne NZOZ MEDYK oraz osoby wykonujące pracę bądź świadczące usługi w ramach tych jednostek i komórek, obowiązane są do współdziałania dla zapewnienia sprawnego i efektywnego funkcjonowania podmiotu leczniczego pod względem diagnostyczno-leczniczym, pielęgnacyjnym i administracyjno-gospodarczym.

(dowód: akta kontroli str. 23 – 30)

1.4. NZOZ Medyk, nie przystąpił do certyfikacji systemów zarządzania jakością ISO. Wspólnik Spółki wyjaśnił, że „wiązałoby się to z dużymi nakładami

² www.rpwwl.csioz.gov.pl

³ porządkowego (obowiązującego od dnia 12 grudnia 2009 r. do dnia 1 stycznia 2014 r.) i organizacyjnego (wprowadzonego z dniem 2.01.2014 r.)

finansowymi”, a ponadto certyfikat taki nie jest niezbędny do kontraktowania świadczeń.

(dowód: akta kontroli str. 154)

1.5. Stosownie do warunków określonych w umowach o udzielenie świadczeń gwarantowanych w zakresie POZ zawartych z ŁOW NFZ na lata 2012 - 2014, Spółka prowadziła działalność leczniczą w dni robocze w godzinach od 8:00 do 18:00. Z dokonanych oględzin 50 pozycji zarejestrowanych w miesiącu czerwcu 2014 r. w zbiorczej księdze przyjęć pacjentów i ich indywidualnych kart chorobowych (po 10 sztuk dotyczących przyjęć przez pięciu lekarzy POZ) wynikało, że dni i godziny świadczeń lekarzy i pielęgniarek POZ były zgodne z ich harmonogramami pracy dostępnymi w Poradni oraz w Portalu świadczeniodawcy. Codziennie, od poniedziałku do piątku, Spółka zapewniała dostępność do świadczeń lekarzy i pielęgniarek POZ w godzinach od 8:00 do 18:00. .

1.6. Zgodnie z zawartą umową świadczeniodawca zobowiązał się do zapewnienia dostępności miejsca udzielania świadczeń przez położną POZ od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00 – 18.00. W okresie objętym kontrolą nie dokonywano zmian umowy w zakresie harmonogramu położnej POZ.

Na tablicy ogłoszeń oraz w Portalu świadczeniodawcy podano informacje, że położna POZ pracowała od poniedziałku do piątku w godzinach (łącznie z wizytami domowymi), odpowiednio: 8:00-16:20, 8:00-15:20, 11:30-18:00, 8:00-15:20, 11:30-18:00.

(dowód: akta kontroli str. 166)

Wspólniczka Spółki w powyższej sprawie wyjaśniła m.in., iż ŁOW NFZ nie zakwestionował harmonogramu pracy położnej POZ, zgłoszonego przez świadczeniodawcę, tym samym uznał, że warunki dotyczące jej zatrudnienia zostały przez NZOZ MEDYK spełnione.

(dowód: akta kontroli str. 55 – 153, 155 – 168)

W sprawie, interpretacji „dostępności do świadczeń zdrowotnych” Dyrektor ŁOW NFZ w złożonej informacji stwierdziła m.in., iż dostępność do udzielania świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu POZ jest rozumiana jako zabezpieczenie przez świadczeniodawcę warunków organizacyjno-technicznych pozwalających na wykorzystanie zasobów kadrowych oraz niezbędnego sprzętu i wyposażenia do udzielania świadczeń POZ w miejscu ich udzielania od poniedziałku do piątku, w godzinach pomiędzy 8.00 a 18.00, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy tak, aby w przypadkach uzasadnionych stanem zdrowia świadczeniobiorcy świadczenie było udzielane w dniu zgłoszenia; w pozostałych przypadkach wynikających z zakresu zadań położnej POZ świadczenia w terminie uzgodnionym ze świadczeniobiorcą, a świadczenia realizowane na podstawie zlecenia lekarskiego lub skierowania były wykonywane zgodnie z terminami określonymi w treści zlecenia lub skierowania.

(dowód: akta kontroli str. 304 - 306)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zauważa, iż w świetle rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych podstawowej opieki zdrowotnej⁴, zgodnie z Załącznikiem Nr 1 Część I punkt 2, Załącznikiem Nr 2 Część I punkt 2 oraz załącznikiem Nr 3 Część I punkt 2, warunkiem zawartej umowy z NFZ w zakresie świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej było zapewnienie dostępności zarówno do lekarza POZ, pielęgniarki POZ jak i położnej POZ od poniedziałku do

⁴ Dz.U. z 2013 r., poz. 1248

piątku w godzinach pomiędzy 8.00 a 18.00. NZOZ MEDYK zapewnił dostępność jedynie do lekarzy i pielęgniarek POZ, nie zapewnił natomiast w 2014 r. pełnej dostępności (pomiędzy 8.00 a 18.00) do świadczeń położnej POZ.

Jednocześnie NIK wskazuje, iż zgodnie z umową świadczeniodawca obowiązany jest do bieżącego aktualizowania danych o swoim potencjale wykonawczym przeznaczonym do realizacji umowy, w szczególności o osobach udzielających świadczeń wraz z ich harmonogramami pracy. NIK wskazuje przy tym, że harmonogram pracy położnej POZ niezależnie od miejsca jego prezentowania (wersja papierowa umowy, Portal świadczeniodawcy, tablica informacyjna NZOZ), powinien być jednakowy.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Zasoby świadczeniodawcy, kadrowe i sprzętowe, związane z realizacją umów z NFZ

Opis stanu
faktycznego

2.1. W NZOZ MEDYK, w celu udzielania świadczeń medycznych w zakresie POZ, wydzielone były cztery pomieszczenia, z których w trzech przyjmowani byli pacjenci przez lekarzy – specjalistów chorób wewnętrznych oraz w jednym pomieszczeniu przez lekarzy pediatrów. Ponadto Spółka dysponowała po jednym pomieszczeniem z przeznaczeniem na punkt szczepień oraz gabinet zabiegowy. Dla świadczeniobiorców oczekujących na wizytę lekarską, bądź zabieg medyczny dostępna była poczekalnia wraz z odpowiednimi siedziskami. W poczekalni tej umieszczona była tablica zawierająca ogłoszenia i informacje dla pacjentów, wynikające z § 11 załącznika do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej⁵. Stosownie do wymogów określonych w ww. przepisie budynek na zewnątrz oznakowany był odpowiednim szyldem wraz z logo NFZ, a na drzwiach wejściowych uwidoczniona była informacja o godzinach pracy placówki. Umieszczone były również informacje wraz z adresem i nr telefonów placówki udzielającej świadczeń w dni świąteczne i w godzinach nocnych, a także nr telefonu Ratownictwa Medycznego wraz z kryteriami korzystania z usług ww. podmiotów medycznych. Wejścia do budynku Przychodni i pomieszczeń, w których udzielano świadczeń medycznych oraz sanitariatów dostosowane były dla osób niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli str. 182 – 186)

2.2. Przeprowadzone w trakcie kontroli oględziny pomieszczeń lekarzy POZ, gabinetu zabiegowego oraz punktu szczepień i pobrań materiałów do badań laboratoryjnych wykazały, że warunki lokalowe tych pomieszczeń i ich wyposażenie, spełniały wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą⁶. Stosownie do części V. pkt. 3 i 4 załącznika nr 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej⁷, gabinet zabiegowy wyposażony był w wymagany podstawowy sprzęt medyczny (z aktualnymi przeglądami technicznymi) oraz płyny

⁵ Dz. U. z 2008 r., Nr 81, poz. 484.

⁶ Dz. U. z 2012 r., poz. 739

⁷ Dz. U. z 2013 r. poz. 1248.

infuzyjne, leki i materiały medyczne, posiadające aktualne terminy przydatności do użycia.

Ponadto postanowieniem Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sieradzu z dnia 13 grudnia 1999 r., ww. pomieszczenia NZOZ MEDYK zostały pozytywnie zaopiniowane pod względem fachowym i sanitarnym. W latach 2012 – 2014 (do 5 września) pracownicy Państwowego Powiatowego Inspektoratu Sanitarnego w Sieradzu przeprowadzili łącznie 10 kontroli, których przedmiotem był m.in. stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń Spółki. W wyniku tych kontroli nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 182 – 185, 189 – 225)

2.3. Na koniec czerwca 2012, 2013 i 2014 roku liczba lekarzy, udzielających świadczeń lekarza POZ wynosiła odpowiednio: 6, 7 i 7 osób, co stanowiło 3,74, 3,85 i 3,85 etatu. Spośród tej liczby zatrudnionych było odpowiednio po 5 (po 2,74 etaty) specjalistów chorób wewnętrznych oraz jedna osoba (1 etat) w 2012 r. ze specjalizacją z pediatrii i medycyny rodzinnej, wykonująca jednocześnie czynności należące do lekarzy tych specjalizacji, a w 2013 i 2014 r. - 2 lekarzy pediatrów (1,11 etatu). Wszyscy lekarze legitymowali się dokumentami potwierdzającymi posiadanie stosownych specjalizacji oraz wymagany staż pracy w POZ.

Na dzień 10 września 2014 r. w Spółce zatrudnione były: 3 pielęgniarki środowiskowo-rodzinne, jedna pielęgniarka medycyny szkolnej oraz położna. Ich staż pracy w NZOZ MEDYK wynosił od 7 do 15 lat. Ponadto ww. osoby ukończyły szereg specjalistycznych kursów, przydatnych na zajmowanych stanowiskach pracy.

(dowód: akta kontroli str. 169 – 181)

2.4. Liczba deklaracji wyboru lekarzy POZ w styczniu i czerwcu 2012 r. kształtowała się odpowiednio od 26 do 2471 i od 26 do 2462 deklaracji do jednego lekarza. W analogicznym okresie lat 2013 – 2014 liczba deklaracji wyboru jednego lekarza wynosiła odpowiednio: od 23 do 2470 i od 22 do 2513 oraz od 22 do 2489 i od 21 do 2457. Stosownie do § 13 zarządzenia Prezesa NFZ⁸, liczba deklaracji wyboru jednego lekarza POZ, nie przekroczyła określonej liczby 2750 osób.

(dowód: akta kontroli str. 226)

2.5. Spośród całej populacji świadczeniobiorców będących na liście aktywnej oraz osób, którym udzielono porad ambulatoryjnych w miesiącach styczniu i czerwcu lat 2012-2014, największą grupę stanowiły osoby w przedziale wiekowym od 20 do 65 lat. Na przykład spośród 2468 osób, którym udzielono porad ambulatoryjnych w czerwcu 2014 r., odpowiednio 62,5% i 42,9% stanowiły osoby w ww. przedziale wiekowym i podobna tendencja utrzymywała się w analogicznym okresie lat 2012-2013. Najmniejszą grupę stanowiły natomiast osoby w wieku od 0 do 6 lat: w czerwcu 2014 r. zarejestrowane były na liście aktywnej 363 osoby, którym udzielono 356 porad, co w całej populacji wiekowej stanowiło odpowiednio 5,37% i 14,42%.

(dowód: akta kontroli str. 227)

2.6. Stosownie do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej podmiotu wykonującego działalność leczniczą⁹, Spółka posiadała Polisę serii TPP nr 29342231 ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej

⁸ Nr 85/2011/DSOZ z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów o udzielenie świadczeń w rodzaju: podstawowa opieka zdrowotna (zm. zarz.: Nr 85/2011/DSOZ, Nr 86/2012/DSOZ i Nr 24/2013/DSOZ).

⁹ Dz. U. Nr 293, poz. 1729.

podmiotu leczniczego, zawartą w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń S.A. na okres od 8 lutego 2014 r. do 7 lutego 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 257 – 258)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

3. Współdziałanie podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

Opis stanu
faktycznego

3.1. Wspólnik Spółki pani Ewa Sosińska-Dobrzyńska wyjaśniła, że współpraca między wszystkimi pracownikami NZOZ MEDYK przebiega w sposób ścisły i ciągły. Jeżeli w trakcie wykonywania swoich obowiązków pielęgniarka środowiskowo-rodzinna lub położna stykają się z sytuacją wymagającą interwencji lekarza, powiadamiają go o zaistniałej sytuacji zdrowotnej pacjenta (osobiście lub telefonicznie). Następnie z lekarzem podejmują decyzję o czasie i rodzaju udzielanej pomocy.

Opisy wizyt pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej znajdowały się w historii zdrowia i choroby pacjentów. Wpis opatrzony był datą oraz zawierał dane identyfikujące pielęgniarkę. Położna dokonywała opisów stanu zdrowia położnicy i noworodka w swojej dokumentacji oraz wpisywała obserwacje w historię choroby, zachowując chronologię wpisów. Lekarz POZ przekazywał polecenia pielęgniarce i położnej pisemnie (skierowanie na zabiegi i badania). Według wyjaśnień wspólnika Spółki, pielęgniarka medycyny szkolnej prowadzi odrębną dokumentację uczniów, w której umieszcza opisy badań przesiewowych, wyniki badań bilansowych i inne obserwacje powstałe w trakcie udzielania świadczeń z zakresu medycyny szkolnej. Informuje lekarza POZ o stwierdzonych nieprawidłowościach w formie pisemnej, a otrzymaną odpowiedź umieszcza w dokumentacji medycznej ucznia.

(dowód: akta kontroli str. 228 – 250)

3.2. W NZOZ MEDYK, zadania z zakresu profilaktyki i edukacji prozdrowotnej realizowane były w formie pogadań (np. dieta w chorobie wieńcowej serca i cukrzycy, osteoporoza – wczesne wykrywanie) bądź pogadań z instruktorem (podawanie insuliny – wskazówki dla chorych na cukrzycę, pielęgnowanie ciężko chorych w domu), a także pogadań w szkołach o zachowaniach prozdrowotnych i konsekwencjach ich nieprzestrzegania. Ewa Sosińska-Dobrzyńska wyjaśniła, że w trakcie wykonywania tych zadań zachodzi ścisła współpraca z różnymi instytucjami np. sanepid, przedszkole, szkoły, a także z lekarzami specjalistami pracującymi w NZOZ MEDYK, jak i na terenie gminy i miasta Warta. Podała ponadto, że organizowane są m.in. badania spirometryczne, profilaktyczne badania gęstości kości (dwa razy do roku), czy profilaktyczne przesiewowe badanie stawów biodrowych u niemowląt oraz przesiewowe badania USG jamy brzusznej u 2-latków. Wyniki badań profilaktycznych wpisywane były do indywidualnych historii choroby pacjentów.

(dowód: akta kontroli str. 228 - 232 i 251 – 256)

3.3. W sprawie uczestnictwa lekarzy POZ w realizacji programów zdrowotnych, działań na rzecz zachowania zdrowia w społeczności lokalnej oraz identyfikacji czynników ryzyka, zagrożeń zdrowotnych świadczeniobiorców i podejmowania działań ukierunkowanych na ich ograniczenie, Pani Ewa Sosińska-Dobrzyńska

wyjaśniła m.in., iż lekarze POZ realizowali program profilaktyczny z zakresu chorób układu krążenia, któremu podlegają pacjenci w wieku 35, 40, 45, 50 i 55 lat. Pielęgniarki środowiskowo-rodzinne uczestniczyły w programie zdrowotnym profilaktyki gruźlicy. Dokumentem udzielenia świadczeń był kwestionariusz wypełniony przez pacjenta i lekarza/pielęgniarkę oraz wyniki badań. Podała także, iż w trakcie każdej wizyty lekarskiej lekarze podejmują działania identyfikujące czynniki ryzyka oraz zagrożenia zdrowotne świadczeniobiorców. Udokumentowaniem tego procesu jest wpis w historię choroby oraz wyniki badań dodatkowych.

(dowód: akta kontroli str. 228 – 232)

3.4. NZOZ MEDYK nie dokumentował działań, dotyczących współpracy lekarzy POZ z organami administracji samorządowej oraz placówkami pomocy społecznej.

Wspólniczka Spółki wyjaśniła, że NZOZ MEDYK współpracuje z lokalnymi władzami oraz placówkami pomocy społecznej m.in. poprzez oddelegowanie jednej pielęgniarki do pracy w gminnej komisji do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Organy administracji samorządowej nie występowały do NZOZ MEDYK o informacje dotyczące stanu zdrowia lokalnej społeczności.

(dowód: akta kontroli str. 228 – 232)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie współdziałanie podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych w POZ.

4. Prowadzenie dokumentacji medycznej

Opis stanu
faktycznego

4.1. Zgodnie z § 40 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania¹⁰, zwanego w dalszej części „rozporządzeniem MZ w sprawie dokumentacji medycznej”, NZOZ MEDYK prowadził m.in. ręcznie (papierowo) dokumentację indywidualną wewnętrzną w formie historii zdrowia i choroby świadczeniobiorcy oraz w wersji elektronicznej dokumentację zbiorczą w formie książki przyjęć. Do sporządzania dokumentacji w wersji elektronicznej wykorzystywano program KS SOMED, firmy KAMSOFIT w Katowicach. Na dzień 10 września 2014 r. w skład tego programu wchodziły trzy moduły, tj.: „Terminarz” - służący do rejestracji pacjentów do lekarza na dany dzień i godzinę, „Gabinet” - pozwalający na prowadzenie elektronicznej wersji historii choroby pacjenta, wystawiania i drukowania zleceń, skierowań i recept oraz „Deklaracje” - pozwalający na zapisanie pacjenta do Przychodni.

Pani E. Sosińska-Dobrzyńska zapowiedziała zakup w przyszłości dodatkowych modułów, które będą niezbędne do współpracy z NFZ. Jednocześnie oświadczyła, iż koszty informatyzacji placówki nie są pokrywane przez NFZ, lecz z własnych środków pieniężnych Spółki.

(dowód: akta kontroli str. 182 – 184 i 259)

4.2. Oględziny książki głównej przyjęć, prowadzonej w wersji elektronicznej, dotyczącej POZ wykazały, że stosownie do § 44 rozporządzenia MZ w sprawie

¹⁰ Dz. U. z 2014 r., poz. 177

dokumentacji medycznej była ona opatrzona nr oraz danymi identyfikującymi komórkę organizacyjną Spółki. W styczniu i czerwcu 2014 r. w księdze odnotowano 5318 poszczególnych wpisów, które zgodnie z ww. przepisem, zawierały m.in.: numer kolejny wpisu, datę i godzinę zgłoszenia się pacjenta, dane identyfikujące pacjenta, dane identyfikujące osobę udzielającą świadczenia, rodzaj udzielonego świadczenia zdrowotnego, imię i nazwisko oraz podpis osoby dokonującej wpisu. Nie stwierdzono wpisów nieczytelnych. Ponadto oględziny wykazały, iż w okresie trzech kolejnych miesięcy (styczeń, luty, marzec 2014 r.), liczba osób przyjętych jednorazowo w miesiącu wynosiła: w styczniu – 1544, lutym – 1549, marcu – 1560, liczba osób przyjętych do 3 razy w miesiącu, odpowiednio: 542, 533 i 553 osoby oraz liczba osób przyjętych powyżej 5 razy w miesiącu, odpowiednio: 2 osoby, 1 osoba i 6 osób – wszystkie z przyczyn medycznych. Najwyższa natomiast liczba wizyt tej samej osoby w miesiącu wyniosła – 6, a w okresie kolejnych trzech miesięcy: w styczniu – 6, w lutym – 5, i w marcu – 5 wizyt. W przypadku osób korzystających z powyżej 5 wizyt w miesiącu i/lub osób najczęściej korzystających z porad, w porozumieniu z Panią Ewą Sosińską-Dobrzyńską - współnikiem NZOZ MEDYK, ustalono iż były to przyczyny medyczne uzasadniające wysoką częstotliwość, związaną przede wszystkim z chorobami występującymi u dzieci.

Księga przyjęć przechowywana była w serwerowni znajdującej się w pomieszczeniu usytuowanym w podpiwniczeniu, zamykanym i zabezpieczonym przed dostępem osób nieupoważnionych. Ponadto dane zgrywane były na elektroniczny nośnik zewnętrzny, przechowywany w sejfie w pomieszczeniu usytuowanym przy rejestracji pacjentów.

(dowód: akta kontroli str.182 – 184 i 260 - 261)

4.3. W wyniku oględzin 50 indywidualnych kart pacjentów dotyczących 26 kobiet i 24 mężczyzn (po 10 kart prowadzonych przez 5 lekarzy POZ) ustalono, że indywidualna dokumentacja medyczna pacjentów w zakresie POZ:

1) prowadzona była czytelnie - wpisy sporządzane były w porządku chronologicznym i opatrzone datą oraz podpisem danego lekarza. Załączone były też kopie dokumentów medycznych dostarczone przez danego pacjenta. Ponadto wszystkie historie zdrowia i choroby zawierały opisy wywiadu dotyczącego ogólnego stanu zdrowia pacjenta, w tym o: przebytych poważnych chorobach lub ich niewystępowaniu i chorobach przewlekłych lub ich niewystępowaniu, pobytach w szpitalach, o stanie uzębienia, zabiegach chirurgicznych, szczepieniach i stosowanych surowicach, uczuleniach, obciążeniach dziedzicznych, wzroście i masie ciała (BMI);

2) analizowana wizyta z czerwca 2014 r. zawierała opis badania podmiotowego i przedmiotowego, zlecenie badań diagnostycznych, konsultacji i zabiegów, opis wyników badań diagnostycznych, informacje o przepisanych lekach, wpis o rozpoznaniu choroby, problemu zdrowotnego, urazu;

3) zawierała informacje o wybranych zagadnieniach medycznych:

- wpis o badaniu gruczołu piersiowego lub o instruktażu samobadania piersi oraz o badaniach cytologicznych - u wszystkich kobiet ,
- pomiar ciśnienia tętniczego krwi (RR) - – łącznie 542 pomiary u 49 pacjentów,
- pomiar poziomu cukru we krwi - łączna liczba pomiarów – 121 u 48 pacjentów ,
- badanie per rectum - wpis o proponowanym lub dokonanym badaniu stwierdzono we wszystkich kartach dotyczących mężczyzn i karcie jednej pacjentki.

(dowód: akta kontroli str. 155 – 164 i 262)

Pani Ewa Sosińska-Dobrzyńska wyjaśniła m.in., iż wśród badanych kart chorobowych 16 dotyczyło pacjentek w wieku 45-55 lat. Kobiety z tego przedziału wiekowego korzystają ze świadczeń zdrowotnych z zakresu ginekologicznego, mają regularnie badania cytologiczne oraz badania USG dopochwowe, lekarze POZ wykonują badania per rectum jedynie u kobiet, które zgłaszają objawy sugerujące choroby jelita grubego.

(dowód: akta kontroli str. 167 – 168)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na zapis w § 7 regulaminu organizacyjnego Spółki, w którym określono m.in., że do zadań lekarza rodzinnego należy wykonywanie świadczeń medycznych określonych w zakresie czynności lekarza POZ, w tym w szczególności leczenie i profilaktyka chorób oraz prowadzenie i organizowanie działalności profilaktyczno – leczniczej, do której należy również badanie per rectum.

W okresie objętym kontrolą liczba wizyt ogółem ww. 50 pacjentów wyniosła 1004, w tym 245 wizyt (40 pacjentów) dotyczyło wyłącznie powtórzenia leków. Spośród 50 pacjentów – 11 korzystało z wizyt u innych lekarzy POZ, niż wskazali w deklaracji wyboru.

(dowód: akta kontroli str. 155 – 164 i 262)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie prowadzenie dokumentacji medycznej.

5. Dostępność świadczeń POZ i badań diagnostycznych

Opis stanu
faktycznego

5.1. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym w NZOZ MEDYK:

- rejestrowanie pacjentów odbywa się osobiście, za pośrednictwem członków rodziny lub osób trzecich bądź telefonicznie, z wyznaczeniem dnia i godziny realizacji świadczenia zdrowotnego,
- świadczenia zdrowotne udzielane są w miarę możliwości w dniu zgłoszenia lub w innym terminie uzgodnionym z pacjentem, według ustalonej kolejności, w dniach i godzinach ich udzielania,
- nie można odmówić udzielenia świadczenia zdrowotnego osobie, która potrzebuje natychmiastowego udzielenia takiego świadczenia, ze względu na zagrożenie zdrowia lub życia. W stanach nagłych świadczenia zdrowotne są udzielane niezwłocznie,
- skierowanie pacjenta na konsultację specjalistyczną wymaga wystawienia skierowania, na zasadach określonych w powszechnie obowiązujących przepisach prawa oraz w umowie zawartej z płatnikiem świadczeń – w przypadku świadczeń opieki zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 23 – 30)

5.2. Spółka nie posiada własnej bazy do przeprowadzania badań laboratoryjnych oraz diagnostyki obrazowej. W związku z tym, za zgodą wyrażoną w umowach z NFZ (załącznik podwykonawcy), czynności te zleciła podmiotom zewnętrznym, tj.:

- Centrum Diagnostyki Laboratoryjnej w Łodzi – na świadczenie usług z zakresu diagnostyki laboratoryjnej,

- SP ZOZ im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu (od dnia 1 lutego zmienionym na Szpital Wojewódzki im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu) – na wykonanie badań diagnostycznych w zakresie rentgenodiagnostyki, diagnostyki laboratoryjnej i mikrobiologicznej z zastrzeżeniem podstawą wykonania badań jest imienne skierowanie opatrzone pieczęcią zleceńodawcy i lekarza kierującego,
- Wojewódzkiemu Szpitalowi Psychiatrycznemu w Warcie, (obecnie Szpitalowi Wojewódzkiemu im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu) – na wykonanie laboratoryjnych badań diagnostycznych, których rodzaj określa załącznik nr 1 do umowy.

Pacjenci byli poinformowani (odpowiednia informacja na tablicy ogłoszeń), iż mogą wykonać te badania w powyższych podmiotach, z uwagą, że materiał do badań w Centrum Diagnostyki Laboratoryjnej w Łodzi jest pobierany w Punkcie Pobrań NZOZ MEDYK w poniedziałki i czwartki w godzinach od 8:00 do 10:00.

(dowód: akta kontroli str. 93 – 94, 182 – 185, 263 – 278 i 287 - 289)

5.3. W Spółce nie wprowadzono dla lekarzy zasad i limitów skierowań na badania diagnostyczne.

Kierownik Spółki Tadeusz Bryński w złożonym oświadczeniu stwierdził, że w NZOZ MEDYK, nie były i nie są wprowadzone limity na badania dodatkowe, a o skierowaniach na badania decyduje lekarz prowadzący. Wspólnicy Spółki śledzą zasadność skierowań na badania dodatkowe i dotychczas w tym zakresie nie ma zastrzeżeń.

(dowód: akta kontroli str. 284 - 286)

5.4. Koszty związane ze świadczeniami przez ww. podwykonawców wyniosły w III półroczu 2012 i 2013 r. odpowiednio 31.496,58 zł i 22.137,14 zł oraz 28.138,04 zł i 25.181,13 zł. W pierwszym półroczu 2014 r. koszty te wyniosły łącznie 26.878,65 zł.

(dowód: akta kontroli str. 279 – 283)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie dostępność świadczeń i badań diagnostycznych.

6. Przechowywanie dokumentacji medycznej

Opis stanu
faktycznego

6.1. Dokumentacja medyczna prowadzona w formie elektronicznej, przechowywana była na serwerze w pomieszczeniu serwerowni, dokumentacja prowadzona w formie papierowej - w oznakowanych szufladach w pomieszczeniu rejestracji. Dokumentacja była zabezpieczona przed dostępem osób nieupoważnionych.

(dowód: akta kontroli str. 182 – 184)

6.2. W regulaminie organizacyjnym – umieszczonym w miejscu dostępnym dla świadczeniobiorców (tablica ogłoszeń w pomieszczeniu poczekalni) – wskazano możliwość udostępnienia świadczeniobiorcom dokumentacji medycznej, podano także ceny sporządzenia odpisów, zestawień lub kopii.

(dowód: akta kontroli str. 23 – 29 i 182 - 184)

Ustalono
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Opis stanu
faktycznego

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie przechowywanie dokumentacji medycznej.

7. Rozliczanie umów POZ

7.1. Spółka w badanym okresie zawarła z ŁOW NFZ umowy o udzielanie świadczeń w zakresie POZ¹¹, w przedmiocie udzielania świadczeń POZ przez lekarzy, pielęgniarki środowiskowe-rodzinne, pielęgniarkę szkolną oraz położną. W trakcie realizacji świadczeń medycznych w omawianym okresie umowy te zmieniane były kilkakrotnie aneksami, m.in. w zakresie sygnatury umów, zmian harmonogramów dotyczących zasobów personelu oraz stawek kapitaacyjnych, dotyczących wykonywanych świadczeń medycznych. Umowy realizowane były z udziałem trzech podwykonawców (opisano w pkt 5.2 wystąpienia pokontrolnego).

(dowód: akta kontroli str. 55 – 153, 279 – 286, 305 - 307)

7.2. W latach 2012 – 2014 (I półrocze) średnia miesięczna liczba świadczeniobiorców objętych opieką lekarską POZ wynosiła odpowiednio: 7053, 6907, i 6789 osób, a średnie wartości udzielonych świadczeń w tym okresie: 930.984 zł, 924.988,80 zł i 457.228,80 zł, opieką pielęgniarek środowiskowych w analogicznych okresach obejmowano: 7114, 6981 i 6664 osoby, zaś wartość świadczeń wyniosła odpowiednio 213.128,88 zł, 228.744,36 zł i 112.545,12 zł. Za świadczenia pielęgniarki szkolnej, obejmującej opieką: 1154, 1045 i 1039 uczniów, NZOZ MEDYK otrzymał: 56.118,60 zł, 52.703 zł i 29.445,45 zł. Opieka położnej środowiskowej obejmowała: 3627, 3555 i 3486 osób, za co NFZ płacił średniomiesięcznie 49.180,99 zł, 48.200,15 zł i 23.636,21 zł.

(dowód: akta kontroli str. 290 - 298)

7.3. W badanym okresie ŁOW NFZ nie nakładał na Spółkę kar z tytułu realizacji umów o udzielenie świadczeń gwarantowanych w zakresie POZ.

7.4. Poza dziesięcioma kontrolami, przeprowadzonymi w badanym okresie przez Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Sieradzu, które opisano już w pkt 2.2 wystąpienia pokontrolnego, w dniu 1 lutego 2012 r. przeprowadzona została kontrola przez Wojewódzkie Centrum Zdrowia Publicznego w Łodzi (WCP). Przedmiotem tej kontroli było sprawdzenie zgodności komórek organizacyjnych z rejestrem podmiotów wykonujących działalność leczniczą. W wyniku przedmiotowej kontroli stwierdzono nieaktualną strukturę organizacyjną w regulaminie porządkowym i zalecono jej uzupełnienie - zgodnie z zapisami w księdze rejestrowej. Powyższy wniosek, Spółka zrealizowała.

W latach 2012 – 2014 (do 5 września), NZOZ MEDYK nie był kontrolowany przez inne podmioty uprawnione, w tym: Narodowy Fundusz Zdrowia, Naczelną Radę Lekarską, Okręgową Izbę Lekarską oraz krajowego i wojewódzkiego konsultanta.

(dowód: akta kontroli str. 189 – 225 i 299 - 304)

Ustalono
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w zbadanym obszarze.

¹¹ Na 2012 r. nr 052/230031/01/050/12 z dnia 10 stycznia 2012 r. i mienioną aneksem z dnia 10 stycznia 2012 r. umowę nr 052/220031/01/070/11 na umowę nr 052/220031/01/070/12 z dnia 10 stycznia 2012 r., na 2013 r. aneksem z dnia 3 stycznia 2013 r. umowę nr 052/220031/01/070/12 zmieniono na umowę nr 052/220031/01/070/13.; na 2014 r., aneksem z dnia 7 marca 2013 r. umowę 052/220031/01/070/13 zmieniono na umowę nr 052/220031/01/070/14.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹², wnosi o zapewnienie ciągłości świadczeń położnej środowiskowej w godzinach pracy Przzychodni.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, dnia 28 listopada 2014 r.

Kontroler
Marek Kubis
Doradca ekonomiczny

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi

Dyrektor
Przemysław Szewczyk

podpis

¹² Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.

